

AjaStend

Märts 2023

Nr 29

Jüri Gümnaasiumi 1.-5. klasside koolileht

AjaStend
II trimester

2022/23 õppeaasta II
trimester
Juhendaja veerg

Tere head koolilehe lugejad!

Mul on taaskord rõõm tervitada meie
koolilehe lugejaid!

Oleme jõudmas selle õppeaasta II trimestri
lõppu ja see tähendab, et ilmumas on meie
hooaja teine leht.

Seekord kujunes see hoopis teistmoodi kui
I trimestri oma, kuna minul tuli olla pikalt
eemal, nii et üks kuu jäi meil suisa vahele.
Jah – ka nii võib vahel juhtuda...

Seda suurem on rõõm iga koos oldud
tunni eest ja nende vestluste eest, mida
siis oleme üksteisega pidanud. Omamoodi
on see ajalehering nagu väike
terapiatund, sest igaüks saab tulla oma
mõtteid jagama, oma arvamust esitama
ning näen, et selline võimalus lastele väga
meeldib.

Seekord õnneks meil nii palju materjali ei
ole nagu seda sündis I trimestri jooksul,
aga omajagu lugemist ja mõtteharjutusi
ikka jagub.

Meie
toimetus:

**Osalejad: Richard,
Sandra, Saskia, Isabel,
Hanna, Säde, Sine, Erik,
Elisabeth ja Jaak.**

Juhendab: Terje

Detsembris, enne jõule, tuli meil mõte, hakata kirjutama **Ajastendi**

järjejuttu. Kuna väljas oli olnud nii palju lund ja tuisku ja jääd,

siis saimegi neist inspiratsiooni ning alustasime oma looga sedasi:

Talv on alati selline kummaline aastaeg. Miks – küsite kindlasti?
Aga vaadake ise ja öelge, kas see pole mitte kummaline... Ühtepidi
elame talvel ikka ju väga hämaras, kui mitte öelda suisa pimedas.
Päikest pole paljude päevade jooksul väga nähagi.

Teisalt aga sajab sealt hallist taevast alla imeilusat lumivalget
lund, sellist pehmet ja kohevat. Huvitav, kust see lumi ikka teab
sadama hakata? Kui sa siis istud hämaras toas ja naudid mõnusat
kodusoojust ning vaatad aknast välja seda imelist valget maailma,
avastad ootamatult, et oledki sattunud salapärasesse muinasjutu
maailma, mis algab nagu ikka – ammu, ammu elasid seitsme maa ja mere
taga...

... Enne meie aega elasid siin lumehaldjad, kes sõitsid ringi
dinosaurustega. Seal lumemaailmas sündis üks väike poiss, kellest
pidi saama lumehaldjate kuningriigi kuningas. Aga kui poiss suuremaks
sai, tahtis ta hoopis dinosauruste ratsanikuks saada. Kuid see ei
olnud üldse tema vanematele meeltemööda, mistõttu tegid nad kõik, et
dinosaurused ei satuks poisi teele. Vanemad hakkasid suisa plaani
pidama, et kuidas saaks dinosaurused ära kaotada. Nad andsid välja
seaduse, mis nõudis, et kõik dinosauruste beebid ära tapetakse.
Lumehaldjad muutusid sellest teadaandest väga kurvaks, sest neile
olid dinosaurused väga tähtsad – nendega said nad ju mööda maad ringi
lennata ning lumehelbeid keerlema ja maha langema panna.
Seetõttu otsustasid lumehaldjad, et nad lahkuvad dinosaurustega
sellest tigidast kuningriigist seitsme mäe ja mere taha.
Ja nad läksidki...

Ajalehe teemad:

Sisukord

Lumehaldjad.....	2
Sine sõbra lugu.....	3
Ja siis olimegi kõik korraga VEEBRUARIKUUS!	3
Säde sõbra lugu.....	3
Jaagu sõbra lood.....	4
Saskia sõbra lugu.....	4
Säde koostas sõbra teemalise sõnarägistiku.....	4
Isabeli sõbra lugu.....	5
Hanna sõbra lugu.....	5
Nõuandenurk:.....	6
Küsimused Eesti Vabariigi kohta:.....	6
Vastlapäeva küsimused.....	6
Säde vastlad.....	7
Vastused vastlapäeva.....	7
VASTUSED EV 105.....	7
Saskia vastlad.....	7
Sandra vastlad.....	8
Jaak tegi sõnarägistiku.....	8
Elisabethi vastlad.....	9
Richardi vastlad.....	10
Hanna vastlad.....	10

Kuningriik hakkas seejärel muutuma pimedaks ja mustaks, sest enam ei olnud Lumehaldjad, kes oleks lumehelbeid keerutanud ja maa valgeks teinud.

Siis otsustasid kuningas ja kuninganna, et otsivad Lumehaldjad üles, et andeks paluda, sest kuningriik vajab väga valget lund. Aga enne veel, kui kodust lahkuda jõuti, küsis poiss emalt ja isalt, et kuhu kõik dinosaurused on jäänud?

See küsimus ehmatas kuningat ja kuningannat väga, nad tahtsid küll lund tagasi, kuid nad jätkuvalt ei soovinud, et pojast saaks dinosaurustega ratsutaja vaid kuningriigi valitseja. Nad olid salamisi lootnud, et poeg on dinosaurused juba unustanud.

Nad otsustasid nõu pidada, et mida selles olukorras teha ning rääkisid oma murest oma riigi peaministriga.

Peaminister oli aga tegelikult mees, kel selles asjas oma plaan (nagu tavaliselt ikka juhtub) oli. Ta oli nimelt kuninga ja kuningannaga väga rahulolematu ning soovis ise kuningaks saada. Seega kasutas ta nüüd rõõmuga juhtus ning andis kuningale ja kuningannale nõu, lubada poeg koos temaga sinna seitsme maa ja mere taha Lumehaldjatega läbi rääkima. Nii saab poeg näha, kui tähtis amet see valitseja amet ikka on ja unustab dinosaurused. Peaminister ise nimelt aga lootis, et kuningapoeg suure tõenäosusega lihtsalt hakkub sellel teekonnal.

Kuningas ja kuninganna ei osanud oma peaministrilt sellist pahatahtlikust oodata ning olid rõõmuga selle pakkumisega nõus.

Siin jäi meie järjejutt katki ja aega jätkamiseks pole meil enam tulnudki, aga Säde sai loost omakorda innustust, et kirjutas kauni luuletuse.

Lumehaldjad

autor Säde

*Kuningas paha paha,
dinosauruseid tappa tahab.
Haldjad neid päästa tahtsid,
vabaks nad lahti lasksid.*

*Kõik muutus halliks, kurvaks,
kui keegi dinosauruseid turvaks.
Kui kõik jälle valgeks muutus,
siis see poisil südant puutus.*

*Kurja polnud enam siin,
see oli ainus viis.
Kuidas kuningriiki hoida valge,
nii et kõik rõõmsad olge!*

Ja siis olimegi kõik korraga VEEBRUARIKUUS!

Te küsite, et mis selles siis ikka erilist, et igal aastal jõutakse ju kord veebruarikuusse!?

Jah, õige - nii ongi, aga seekord aga oli sedasi, et meil oli jäänud vahele terve jaanuarikuu kooskäimisi ja nüüd, hopsti olimegi veebruaris.

Ja selle aasta veebruaris oli kokku kolm põnevat ja olulist päeva: sõbrapäev, vastlapäev ja EV 105 aastapäev!

Vaat sellist kombinatsiooni ei saa ikka iga aasta veebruaris kogeda! Seega meile saabus eriti eriline veebruar, on ju?!

Säde sõbra lugu – Sädel (S) uurib sõbra teemat Terje (T)

T: Tere Säde!

S: Tere!

T: Meil on sõbrakuu nagu jutuks oli ning sõbrapäev on tulemas. Seega räägime täna sõprusest ja sõpradest. Ja mul on 4 küsimust ettevalmistatud ja esimene neist nüüd sulle: kes on sõber?

S: Sõber on inimene, keda sa saad usaldada ja kellega saab kõike jagada.

T: Väga hästi öeldud, väga oluline omadus! Aga mis sa arvad, kui hea sõber sa ise enda arvates teistele oled?

S: Hea.

T: Aga kuidas sa seda tead?

Säde on vastusega veidi kimbatuses

T: Kuidas sa sellest aru saad, kas on nad sulle öelnud?

S: Jah, on küll öelnud, et ma olen hea sõber.

T: Küllap sa oled! Aga mis sa arvad, mis on su enda selline parima sõbra tegu, mida sa mõnele oma sõbrale oled teinud ja mille üle sa ise ka uhke oled?

Säde on taas nõutu.

T (täpsustab): See ei pea üldse mingi ekstra suur asi olema. Vahele kuulad sõpra, vahel kallistad teda, vahel pakud kommi vms.

S: Kallistan jaa.

T: Mmm, tore! Ja nüüd siis viimane küsimus enne kui me kommade jagamise juurde lähme. Mida ütleb sulle lause, et ärgu olgu sul 100 raha, aga olgu sul 100 sõpra?

S: Et sul on hästi palju raha aga sõpru ei ole, sest sa oled nii ülbe.

Siis sa oled kogu aeg üksildane, aga sõbrad on tähtsamad. Muidu sa tunned ennast üksildasena ja lõpuks sa ei tahagi olla üldse rikas.

T: Jaa-jaa, nii et ühesõnaga - rahaga ei saa suhelda ja raha ei saa mängida ning rahaga üksi olla on lõppkokkuvõttes ikka maru igav?

S: Mhmh

T: Aitäh sulle!

Sine sõbra lugu – Sinega (S) vestleb Terje (T)

T: No nii, tere Sine!

S: Tere!

T: Me pole sinuga peaaegu üldse saanudki juttu ajadagi! Ikka on olnud nii, et kas sina puudunud või mina puudunud. Nüüd aga räägime sõpradest ja sõprusest. Kas sobib?

S: Mhm!

T: Ja siit tuleb siis esimene küsimus! Kes on sinu meelest sõber?

S: Kerttu Soom minu klassist.

T: Nii et Kerttu sinu klassist on sinu sõber! Aga miks tema sõber on? Miks ta sulle meeldib? Mis temas toredat on?

S: Sellepärast, et mulle meeldib temaga mängida. Ta on nii kiire.

T: Ahhaa, et sulle meeldivad sellised sõbrad, kellega saab mängida ja kes on kiired!

S: Jaaa (noogutab pead).

T: Aga mis sa arvad, kui hea sõber sa ise teistele oled?

S: Hea.

T: Jaa, aga kuidas sa seda tead?

S: Kuna enamus mu sõpru on mulle öelnud, et ma olen hea sõber.

T: Vaat, et sa et sa oled saanud neilt sellist tagasisidet, et nad on sinu, kui sõbraga, väga rahul?

S: Mhmh.

T: Väga hea, nii tore ju teada, et oled sõprade arvates tõepoolest üks hea sõber!

S: Mhm.

T: Aga mis sa arvad, mis on sinu enda selline kõige parem sõbra tegu, mida sa sõpradel oled teinud? Näed nad ütlevad, et sa oled hea sõber, seega sa siis ju teed neile vastu ka midagi.

S: Mängin nendega mängu.

T: Aga kas need on nüüd arvutimängud või te mängite hoopis nagu kulli ja peitust ja muud seesugust?

S: Jaaa, just kulli mängime!

T: Et siis kullimäng on üks teie lemmik mäng või?

A: Jah, on küll!

T: Aga on sul veel mõni lemmikmäng, mida sõpradega koos mängida?

S: Jaa, banaanikull ning kõik teised kullid.

T: Haa see nüüd küll mulle täitsa võõras mäng! Sa pead ükskord mulle seletama, mis mäng see niisugune õieti on. Eks ole? Siis ma saan ka targemaks! Aga viimane küsimus, mis sina arvad, mida selle lausega mõeldakse: et ärgu olgu sul 100 raha, aga olgu sul 100 sõpra?

S: Kui sul oleks 100 raha, siis sul ei sa ei saaks olla mitut sõpra kellega mängida. Siis sa oled üksi. Üksi ju rahaga ei mängi.

T: Eks ju, täitsa õige, nii hakkab ju väga kiiresti igav jah!

S: Jah, aga kui sul on 100 sõpra, siis sa saad väga paljude sõpradega mängida.

T: Absoluutselt! See on väga hästi öeldud. Aitäh sulle, järgmise korrani!

S: Head aega!

Saskia sõbra lugu – Saskiaga (S) ajab juttu Terje (T)

T: Tere Saskia,
S: Tere!
T: Mul on nii suur rõõm sinuga täna sõbra teemal rääkida, kuna on ju sõbrakuu ja sõbrapäev ei olegi enam kaugel. Mul on siin ettevalmistatud 4 küsimust ja esimene küsimus on selline: kes on sõber?
S: Sõber on selline inimene, kes hoiab sind, kellega koos saab lihtsalt olla ja koos näiteks teha igasuguseid lõbusaid asju. Sõbrad on sõbrad!
T: Aitäh sulle! Kui hea sõber sa iseenda arvates oled teistele?
S: Hea!
T: No kust sa seda tead?
S: Ma ei teagi... (hõikab üle ruumi) Hanna, kas ma olen hea sõber?
Hanna vastab: Jaaa!
T: Hästi – see on nüüd selge – oled hea sõber tõepoolest! Aga oled sa teinud mõne hea sõbrateo oma sõpradele? Võib olla siis kui, keegi näiteks on hädas või kurb või nukker?
S: Mmmm ... tavaliselt on niimoodi, et kui Maria on kurb või nukker, siis ma lähen ja kallistan teda. Ja see toob päeva valguse!
T: Jaa – see on küll armas tegu ja ilusti öeldud! Tõepoolest väga ilus sõbrategu! Ja nüüd on mul siin veel viimane küsimus. Mida sinu arvates tähendab lause: ärgu olgu sul 100 raha aga olgu sul 100 sõpra?
S: Rikkus ei ole oluline, vaid see, et sul on sõbrad! Et kui sa oled nagu hästi rikas, aga sul ei ole ühtegi sõpra, siis sa ei jõua eluga väga edasi.
T: See on küll nii jah ja väga kenasti väljendatud! Olen sinuga täiesti ühel meelel: tühja sest rahast, mis on küll ka omamoodi hea asi, aga sõpru see üles ei kaalu!
S: Mhm.
T: Aitäh sulle ja järgmise korrani!
S: Head aega.

Hea sõber

J F A N D E S T A V A H Z D A B U F U Q
Y A P R H B E Q Y V O H O Y X W F R Y Z
R D Z D V D Y N N Q E F E L A G I F P H
K I P N P E I N U F N F G L S Y G S R C
L V W R D E S N R B P S V T O D A B H T
U H E A T A H T L I K C I L E Y Z E O E
H K D Q A S M Y A I J X S V F U A R I E
T E O S K A B K D B F E E O B N E S N L
F Q A Q X Y G P H G I M T Z S E I L C S
S V M Y B D Y N I O K K U U S E A T X Ö
N H E A S Ü D A M L I K A N T A Y B L B
H N A O V X Q U Y S Y X S G J U Q L U R
N V U T O Q O I M N X N P O D N U E G A
L Q C W B C Q T H E R D L U G V V L U L
Y N J C G G E V T O E T A V C I J T P I
U S A L D U S V Ä Ä R N E D L G U N I K
A B I V A L M I S R T Y Y O C H R P D H
A K P S E T E E R I V Q O I G O Y K A L
P P M R B V V M M X B H L W C X Q E V L
L E O U H U O E K U U K C A D E D M O M

Jaagu sõbra lood – Jaaguga (J) ajab juttu Terje (T)

T: Tere Jaak!
J: Tere!
T: Me siin sõbrakuul oleme rääkimas sõpradest või õigemini sõbraks olemisest. Uuringi et, mida sina sellest teemast õieti arvad. Mul on 4 küsimust.
J: Mhm.
T: Nii siis, esimeses küsimuses soovin teada, kes on sinu arvates hea sõber?
J: Keegi, kellega sa saad hästi läbi. Keegi, kes hoolib, st hoolib sinust ja kellest sina ise ka hoolid. Keegi, kes sind on alati valmis aitama ja keda sina oled valmis aitama.
T: Jah, väga hea vastus, aitäh! Aga mis sa ise arvad, kui hea sõber sina enda arvates oled oma sõpradele.
J: Neli-viis.
T: Et sa hindad ennast viie palli süsteemis praegu jah?
J: Jah!
T: Väga hea, st et pead ennast suhteliselt heaks sõbraks ju?! Et vahel nagu ei viitsi ka, aga enamasti siis ikka oled hea sõber. Jah?
J: Jah nii neli-viis, sellina ma enamasti olen!
T: Hästi aga vaatame edasi. Mis on sinu arvates su enda parim sõbra tegu mõnele oma sõbrale, kui tema on hädas olnud? Kas oled kedagi aidanud või oled sa tahtnud kedagi aidata?
J: Mmmmm... Võib olla siis, kui mu parima sõbra ema suri ja siis ma hästi palju olin temaga ja...
T: Olid siis olemas sõbra jaoks? Ta sai tulla ja teadis, et sa oled olemas? Tead, see oli tegelikult ikka väga ilus tegu sinu poolt oma sõbrale tema raskel ajal! Ja olete siamaani sõber edasi?
J: Ja, ta on ikka mu parim sõber!
T: Tõesti tore! Aga nüüd siis selline teema, et mis sinule ütleb lause: ärgu olgu sul 100 raha, aga olgu sul 100 sõpra?
J: Et sõbrad on alati olulisemad kui raha.
T: Sa ise ka tunnend sa niimoodi?
J: Jah, aga mul on tunne, et sada sõpra on liiga palju!
T: No tõesti ehk sada on liiga palju, aga eks see on selline ütlemine. Ja ikkagi nii, et kui valida nagu raha või sõprade vahel, siis ikka pigem sõbrad või...?
J: Kindlasti sõbrad!
T: Tore ja selleks korraks jutud läbi, siis järgmise korrani!
J: Head aeg!

Säde koostas sõbra teemalise sõnarägastiku –
sinul on võimalik nüüd need sõnad sealt üles otsida!

1. tore
2. hooliv
3. heasüdamlik
4. toetav
5. abivalmis
6. lugupidav
7. teistega
8. kuulaja
9. aus
10. isetu
11. lojaalne
12. andestav
13. sõbralik
14. nõuandja
15. ole kiuslik
16. heatahtlik
17. usaldusväärne
18. lohutada
19. akpseteeriv
20. austav

Isabeli sõbra lugu – Terje (T) küsib ja Isabel (I) vastab

T: Tere Isabel! Täna räägime sõpradest, sest veebruar on ju sõbrakuu. Minul on siin 4 küsimust, mida ma soovin nüüd sinult küsida ja kõigepealt siis uurin, et kes on hea sõber?

I: Mmmm..., hea sõber nagu hoolib sinust ja talle saab rääkida saladusi, mida nagu teistele sõpradele ei saa, kes sind nagu väga ei usalda.

T: Et see usaldus on hästi oluline eks ju? Aga, mis sa arvad, kui hea sõber sa ise oled ja kuidas sa sellest aru saad, et kas sa oled hea või ei ole hea sõber?

I: Ma arvan, et ma olen hea sõber, sest et ma enim küsisin Hannalt ja Sandralt ning seetõttu ma teangi, et olen hea sõber.

T: Et sa oled saanud teistelt tagasisidet, et sa oled hea sõber!? See on küll ju vahva teada! Aga mis sa ise arvad, mis on sinu enda üks parim sõbrategu? Ehk siis, kui sul on mõni sõber võib olla hädas või kurb ja oled talle kuidagi toeks olnud?

I: Ma olen olnud toeks! Niimoodi, et üks kord Brigitte, mu klassiõde, visati kevadel meie kambast välja ja siis mina mu teise klassiõega, me võtsime ta enda juurde nii mugavalt, et ta enam kurb ei oleks.

T: Ooo see oli küll väga armas ja ilus teist! Ja nüüd siis viimane küsimus, et mida sinule ütleb lause: ärgu olgu sul 100 raha olgu sul 100 sõpra?

I: Mmmmm..., et sõbrad on tähtsamad kui raha, sest rahaga saab asju osta aga rahaga ei saa sõprust osta.

T: Just ja rahaga siis oleks üksinda päris igav. Aitäh sulle ja väga armas! Järgmise korrani!

I: Nägemist!

Hanna sõbra lugu – Terje (T) küsib Hanna (H) vastab

T: Tere Hanna!

H: Tere!

T: Räägime sõbrakuul sõprusest ja sõpradest.

H: Jah.

T: Küsin sinult nagu kõigilt teistelt – kes on hea sõber?

H: Hea sõber on kas poiss või tüdruk, kellega sa saad mängida ja saad temaga hästi läbi. Ja ta on minu parim sõber!

T: Nii aga nüüd uurin Sinult, et kui hea sõber sa enda arvates ise oled?

H: Mmmmm... (hõika siis üle ruumi) Sandra! Sannu, kui hea sõber, ma olen?

Sandra vastab: Kõige parem maailmas!

H (naeru pugistades): Kõige parem!

T: Aga mis sa arvad, mis on sinu enda parim sõbrategu? Mida oled sa ise kellegi oma sõbrale head teinud?

H: Ma olen seda hea teinud, et kui sõbral ei ole raha olnud, siis ma olen talle puhvetist midagi ostnud näiteks..

T: Hästi! Oled sa vahel ka kedagi ära kuulnud? Lohutanud?

H: Jaa, ma olen aidanud teda!

T: Tore! Aga mida ütleb sinule selline lause: ärgu olgu sul 100 raha, aga olgu sul 100 sõpra?

H: Noh, et see annab mulle väga palju armastust juurde. Rohkem kui mul on.

T: Et sõbrad on ikka olulisemad?

H: Raha ei ole niimoodi oluline, et rahaga saad küll asju osta, aga...

T: Aga ei saa armastust eks ju?

H: Jah, armastust ära jätta ei tohi!

T: Nii, aga suured tänud sulle ja järgmise korrani!

H: Head aega!

Järgmiselt leheküljelt leiad nii nõuandeid kui ka küsimusi ja saad ennast veidi testida!
Kõik on seotud ikka veebruarikuu teemadega – sõbrapäev, vastalapäev ja EV sünnipäev.
Küsimused ja vastused koostas Säde.
Vastused (enesekontrolliks) leiad järgmiselt lehtedelt!

Vastlapäeva küsimused- pane end proovile! :)

1. Mida ennustab pikk kelguliug?
2. Mis on vastlapäev?
3. Kas vastlapäev on liikuv püha?
4. Mis on vastlapäeva rööpnimedeks olnud?
5. Mis oli paastuajal keelatud?

Küsimused Eesti Vabariigi kohta:

1. Kes oli Eesti esimene president?
2. Millaal oli muistne vabadusvõitlus?
3. Mis aastal asutati Riia linn?
4. Kes on Eesti praegune peaminister?
5. Kes on Eesti praegune president?

Nõuandenurk: ideed mida teha sõbrapäeval

Sa võid teha sõbrale sõbra käepala.

Sa võid teha sõbrapäeva kaarte sõpradele.

Kui su sõbral on sõbrapäeval sünnipäev siis sa saad sünnipäevale minna.

Sõpradest koosnevad klassid.

Teha õhupalli võistlust.

Kinkida sõbrale pehme kaisuloom.

Kanda sõbraga samasuguseid riideid.

Kirjutada sõbrale luuletus.

Sõpradega mängida.

Kutsuda sõbrad mängima.

Säde vastlad – Sädega (S) ajab juttu Terje(T)

T: Tere Säde!

S: Tere!

T: Täna räägime vastlapäevast. Oskad sa öelda, mis kuupäeval on seekord vastlapäev?

S: vaikib ja vaatab nõutult.

S: Seekord on meil vastlapäev 21.02. Kas sa tead, et vastlapäev on liikuv püha.

S: Jah, seda ma tean.

T: Jah, sel aastal juhtus siis nii, et vastlapäev on vahetult enne EV sünnipäeva, et saame siis jutti kohe mitu korda pidutseda. Aga tegelikult on mu esimeseks küsimuseks, et mida sina üldse tead vastlapäevast?

S: Vastlad on liulaskmise püha, mis on seotud kiriku kalendris oleva ülestõusmispühaga ja vastlapäeva leidmiseks tuleb ülestõusmispühadest lugeda tagasi seitse pühapäeva, millele järgnev teisipäev on vastlapäev.

T: Just! Sa oled väga teadlik sellest – tubli! See on tegelikult üsna keeruline arvutus ju!

S: Ja sel päeval pidutseti pärsi palju.

T: Jah see oli selline viimane pidu enne pikka paastuaega, mis sisuliselt tähendas nälgimist või siis väga tagasihoidliku toiduga läbi ajamist. Aga räägi missuguseid vanaaja asju oled sina vastlapäeval teinud? Need vanaaja asjad on näiteks need vurri tegemine ja hernesuppi söömine ning loomulikult liulaskmine.

S: Ma olen kelgutamas käinud, aga mitte linaga.

T: Arusaadav! Tänapäeval oleks päris keeruline seda lina leida millega saaks minna liugu laskma.

S: Hernesuppi olen ka söönud.

T: Et ikka mitut asja oled ju teinud! Aga mis sulle muidu üldse meeldib vastlapäeval ise kõige rohkem teha? On see sinu jaoks üldsegi tore päev?

S: Jaa. See on tore päev ja mulle meeldib vastlakukleid süüa.

T: Kuklid on ikka nämmad! Ja nüüd ongi järgmine, st viimane küsimus. Kas ma saan õigesti aru, et ilma vastlakuklita ei saaks tänapäeval vastlapäeva pidada?

S: Ikka saaks.

T: Et sina oleks nõus ilma kuklitega vastlapäeva pidama?

S: Jah, kuid siis ma peaks kelgutama minema ja linaga, aga sellega vist ei ole väga hea kelgutada?

T: Jah, see on keeruline tööpoolest, leida Eestist sobivat linakiudu, millega saab minna kelgutama. Aga tore, et tulid juttu ajama ja aitäh sulle!

S: Head aega!

VASTUSED EV 105 küsimustele:

1. Eesti esimene president oli Konstantin Päts.
2. Eestlaste muistne vabadusvõitlus oli aastal (1208-1227).
3. 1201 asutati Riia linn.
4. Eesti praegune peaminister on Kaja Kallas, kes on ka Jüri Gümnaasiumis käinud.
5. Eesti praegune president on Alar Karis.

Saskia vastlad – Saskiaga (S) ajab juttu Terje (T)

T: Tere Saskia?

S: Tere!

T: Täna räägime siin veidi vastlapäevast ja minu esimene küsimus sulle ongi see, et mida sina vastlapäevast üldse tead?

S: Ma tean et vastlapäev on selline päev, kus tehakse vastlakukleid. Vastlakuklid on niisugused ümmargused saiakesed. Need on magusad ja neile pannakse veel peale natuke vahukoort ja võib olla midagi muud ka veel. Siis seal tehakse vastlaliugu või midagi taolist ja igatahes seal tehakse lõbusaid asju. Ja see on selline inimestele mõeldud traditsioon, mis on Eestile tänuks.

T: Just, väga hästi kirjeldasid meie vastlaid. Sa vaatasid enne seda väikest videot ka, mis seal Vabaõhumuuseumis oli tehtud.

S: Jah

T: Seal räägiti nendest vanaaja asjadest, et kuidas toona käidi hobuse ja saaniga sõitmas. Ja siis tehti veel luust vurre ja muid selliseid vigureid. Kas sina oled ka mõnda sellist vanaaja vastla asja teinud?

S: Ma olen pununud seda vastlavurri paela.

T: Vaata siis, selline kogemus sul! Aga oled sa äkki ka hobusesaaniga sõitmas käinud ?

S: Jaa, olen küll tegelikult.

T: Võib olla oled ka hernesuppi söönud, mis oli ka vana aja tavapärane vastlasöök?

S: Jaa, olen hernesuppi söönud küll.

T: Vaata siis, juba mitu vahvat vanaaja asja, mida sa oled teinud! Aga mis sulle üldse vastlapäeval kõige rohkem meeldib?

S: Mulle meeldib hernesupp ja mulle meeldib vastlakukkel! Ja kelgutamine meeldib ka.

T: No vaat, siis ikka naudid vastlapäeva täiega! Kuid mida sina arvad, kas vastlapäev ilma vastlakuklita oleks üks õige vastlapäev või saaks ilma vastlakukliteta ka hakkama?

S: Ma arvan, et ilma vastlakuklita saaks hakkama küll, aga see on juba nagu traditsioon, et süüa vastlapäeval vastlakukleid.

T: Et vastlakuklid teevad selle päeva vahvaks?

S: Jah!

T: Tänu sulle Saskia, oli vahva rääkida! Järgmise korrani!

S: Nägemiseni!

Vastused vastlapäeva küsimustele:

1. Pikk kelguliug ennustab järgneva suveks head linakasvu.
2. Vastlapäev on eesti rahvakalendris tuhkapäevale eelnev päev ehk viimane päev enne ülestõusmispühadele eelnevat varakevadist seitsmenädalast suurt paastu.
3. Jah, vastlapäev on liikuv püha.
4. Vastlapäeva rööpnimedeks on olnud liugupäev, pudrupäev ja lihaheide.
5. Paastuajal on keelatud lõbusused ja rammus toit, seega kasutati vastlapäeva, et korralikult pidutseda ja süüa enne paastu.

Jaak tegi sõnarägistiku sellest, kuidas erinevates keeltes sõbrapäeva nimetatakse. Leia need üles!

Spikkes teisel lehel.

Sandra vastlad – Sandraga (S) ajab vastla juttu Terje (T)

T: Tere Sandra!

S: Tere!

T: Täna räägime vastlapäevast, et sellel aastal on veebruarikuus vastlapäev, nagu ma enne arutasime, ja minu esimene küsimus sulle ongi see, et mida sina tead vastlapäevast?

S: Seda tean, et kui on vastlapäev, siis peab vastlakukleid sööma ja suppi. Siis on sel päeval veel igasugused atraktsioonid nagu näiteks hobuse ja saaniga sõitmine jms

T: Aga oled sa ise ka mingeid vanaaja asju vastlapäeval teinud? Vaata, vastlakukkel on juba selline moodne vastlapäeva toit, aga vanasti söödi hernesuppi, tehti luudest vurri ja siis lasti linadega (mitte voodilinadega) liugu.

S: Hernesupp mulle ei maitse ja ma ei ole midagi sellist teinud.

T: Hästi, ega ei peagi – ma lihtsalt uuringi, mis kogemused tänapäeval lastel selle päevaga õieti on. Aga mis sulle endale vastlapäeva puhul kõige rohkem meeldib? Kas liulaskmine, kukli söömine või hoopis midagi kolmandat?

S: Kukli söömine ja perega koos olemine.

T: Nii et, saan juba aru, et sina oled üks neist, kes ütleb, et vastapäev ilma vastlakukkliteta ei ole õige vastlapäev?

S: Just täpselt! Vastlapäeval peab olema palju vastlakukleid!

T: Sel juhul soovin sulle palju-palju maitsvaid vastlakukleid!

S: Aitäh!

T: Aitäh ka sulle ja järgmise korrani!

Qingrenjie Word Search

I I L P L H X F W P R V K E V F J D I T F S O C A F N L C F U G L H V Q F A O G V A B B J J X O O E
P Q W Y D H X A A Q W G L S N R R S M H I Y I C O C C B N D U X G O N A H N H N I T E L Y G A G N L Q U H J O
Z R N J H Q K A A Q W G L S N R R S M H I Y I C O C C B N D U X G O N A H N H N I T E L Y G A G N L Q U H J O
G Y Y M E J K W J H C D T C C F P J H R I N A T N A R A B A L I S T A S T E L R J V S X F G S G B J
G L B L L C D L Q E T S U Z F M P Q W X A R O L I T I T S O G A R D N I A U I Z B W O Q H P A F W Z
Q D S H Q S F P W Q U Q W L O L I U Z D R P D H Y R N P A K D B I X Q Q M X I X A Z H H E K A S A T
F B I Y E W P E D Q D U B Y L A R W L P F E D K P N A G X T S T L C F L W B N M S Z W E I M F X R N
H Z O N B X M J G O Q N A X T W J T P Z B F I B L G L O N P H B Q A T R K V M C B S P A C L P V J B D
B M J J G T Y X A B V V P Q J F B D U L Z U D T B F G H S I U D E K U A Q W N Q N U P T O E A O S D J
U C D P Y A I G D H I V E T G P U Z S J B N Z A A T U F R R L V L X V J N K F I S G O V V O K Z K W
V E D R P O I D S U L U M O S S J V R O C A J T H J F A H Z D A B U F U Q Y A P N H B E A Q Y V O H
O Y X W F R Y Z N R D Z D D Y N N Q E F E L A G I F P H K I P N P I S N U F N F G G L S I Y G S R C
L V W R D E N R I B P S V T O D A B U C L E Y E K D Q S A S M Y I J X V F U T K D F R O L I B N L F Q
Q X Y G P H G M T Z E C S V M Y I B D Y N I O K K S T X S C N Y B H N A O V Q U Y S X E I S G U F Q L
N V U T O Q O I N M N X N P D N U E L Q C W B C Q T H E R D U G V L Y N J C G G E V C J N T D G U N
R T D Y Y C H R E P H Q I G O Y K L P P M R B V V M M X B L W C X Q E L L E O U H U O E T J K U U K
C A D E E D M O L M E E P R L O H W I V H J T M G V S F T D K N W S L K N I K A L Y C K I G I K D H
B S C K N A O A A Z B Z Z S E E U R U H E T K J O W V U Z W T P P F L L N L U R D F D F N M A E Q P
P H B E S O T B V I E F I L B U I B H L H Z Z A J Q W L Z E X A L W P E K G J V E J S F S E O D Y Z
M Z O N M U T S P F W A P M H C S S K O J Q R R O O C M G J N A V G M E G H M I N M A U I D J G G Z
G W K A Q B P N I W S I H V G G M V B O A U F I V J T K P N M X A V F A A N R Q T P A F X O U Y Y R
B T S W H O O J A W M H A C F K K H P C B U Q E A Z S K W Q M J L N N C B D Q K M S X Y Z J Q Y X W
G Y Z U H M H X E V S P C V A N V A L E N T H A I C Z X K S W N T W L L X Y U L Z R A T Q Z H Y D C V
V D B L C U Q K H G L W Y H F G M P A D W H D N E J L U S W I H E W J U V N S G J N O S I X N X K J
V F S J J A G Y R I Z J P T A R H T I R C U U F A I J H Q L Q A S X K S S D R O C X U T B C Z I M B
A A C L E F X H V A S H U X C N S E L U C A R U T S X A Z G B I D I D P F G R U Z I O S I Q O N U K
S K J I T J O K N S J U S B I M I V N B J C D J J P F M L W S O A T N N N W W R V B M I V M D S O X
A P M V X A J M P P E Q J L E B Z D B B J H A R S B Z H Y S X Q G U I S R J J A Z W T R B O S M E H
B O F U Z Z E Q U C Y M J L F N N K O A P F X E J G G F T J C A C J Q F G E M L D H A K O G J I V P F
I T V V U J S R Q U Q H C T G C I U M L E J P B U Q R F F U Y N Y N L K D E K F Q V L W R R R O N B
D G P V X U X A D N Y F M C J Z K T W T A T F U E L Z Q I V J X B S V A N C S M I V H E L S P E A J
Ä X V M Q Z N D A A J N B R K P E W E X D G P R B Q H C V Q Q J P S L T C A T Q X D L P W S C D W J
S O Q Y A D S X M V R L W Y Q P U Q T O X O I I G Q F H D D M I U G I A I D X B J H F L W F K Q P I
Ä Y A A A F G G A R Z U M N L C V F C X W Y Q M G K J T Y F B B W N E E I N N G O J H D U M F F C C U
B W U Y N A P E Z O J N B P E W L X M I M B V Z E U G E D V U X O Y G H X W G P X E R T Y T C Y J P
A L E G V E B D E G U U R H O P W Q C H J W W N A R U I W Z S B D R O J A E V I N D I R A N D P M F
L F R B Q H W H C G R K J F T I A Z C R Q Q I G I T N M P U M E A W T M J V D J B Q Y L V G D S A E P M
Ä X G E S Q R U K Y F U D W F Y N C R M D K U W A D P I U H M T N W D I Z F M F P N I Z U C E Q F K
H T L R K E R Y L A G U A D A W L L K S R J L I N Z B Y Y O K B H R Y J F U R E P M E A D X P U O Q D
B A K I D Y F U U G B U D V H G E D A Q W X S U V R C J Q G Q P S L F U P U A U D O A C G X I Z A R
D I Q J C E S T Z H F Y J V D W G M A A L I N T A J A C E Y L K A W T N V Y O N L D P Z W U U S I U
Y P I S I E G O D F U U G P N O M Z R K O Y F X Q U E V S J F Q J S N G N Q I Z I Z K U E S Z C Y R
W D I S T A W I P G Y S F P W S D U C J K W R W K V Q P D Q S W C T F A S H A H C I X H G L G H Q S M Y
E X Z S C W P L K K T M C A X T Y Y Y S R Z I O R Z D G V R N L S K U N T U Q I W H C P M Y P M X J T
H F V J Y V V X P M R Y L A P G L Q T B K K U E X G N U O G N X I H C N Z C R Q H I E Y N C H D O R
X C D S U L Y T B X J F N R S S I O X X Y V S D H D Q V B F S T R U E Z F V J H B R U L B H X D E N
D X O R S O K X V Y I N I T N E L A V S E I D E E Z E U M J X Q C L O G J I Y C N A Y V O L N F C T
I G F I I O B C V L F O K X S S Y U A S B Q Y I M H Z S T D A Y M L O B L P K T A R R V G G G G X Q
X K J H S T V L L M H Q V F C R Y F A Y B V Y C E G S B J Q J A E A P I R A B C Z J P B K D G G C P A
S G L S R H E W L Q D P O B J K G M T A W I F O T V N Y D Z B P G X A J G T I R Y W I C X S F L W U

Elisabethi vastlad – juttu ajavad Elisabeth (E) ja Terje (T)

T: Tere Elisabet!

E: Tere!

T: Räägime täna vastlapäevast, sest seekord on lisaks sõbrapäevale ja EV aastapäevale veebruarikuus ka vastlapäev. Mida sina üldse tead vastlapäevast?

E: Mitte midagi.

T: Mitte midagi!? Aga ma tean, et slaavi rahvused tähistavad samuti vastlapäeva. Neil on see maslenitsa nime all. Kas maslenitsa ütleb sulle midagi?

E: Ma ei tea sellest midagi

T: Ahh-haa, et sina tea neist asjust midagi! Aga kas sa ei ole käinud ligu laskmas ja pannkooke söömas?

E: Ei, ma ei tea midagi!

T: Või vastlakukleid näiteks söönud?

E: Ei, ma tea midagi.

T: Hästi, aga ehk tuleb sulle midagi meelde varasemast ajast, kui veel lasteaias olid. Tavaliselt minnakse vastlapäeval koos kelkudega kuskile mäe peale liugu laskma. Siis isegi veidi võisteldigi, et kes saab kõige pikema liu ning seejärel söödi hernesuppi ja vastlakukleid. Need on sellised suured kuklid, millel on vahukoore tort peal ja vahukoore otsas on veel väike saiast mütsike.

E: Aaaaa, midagi sellist ma natuke mäletan küll.

T: Nii, et midagi mäletad? Vaata ma otsin siit praegu pildi ka üles ja näitan sulle missugune vastlakukkel on. Vaata seda, siis võibolla sul tuleb paremini silma ette, missugused need see vastlakuklid välja näevad! Vaata - siin need kuklid ongi - kas tuleb tuttav ette?

E: Jaaa, olen neid söönud küll!

T: Tavaliselt vastlapäeval võetakse kelgud, kui vähegi lund on, käiaksegi siis mäeotsast pikka liugu laskmas. Eestis süüakse siis tavaliselt hernesuppi ja vastakukleid. Aga kui nüüd näiteks teie klassis otsustatakse, et vastlapäeva tähistame, et kas sa siis lähed sellest osa võtma?

E: Jah, muidugi!

T: Hästi. Vastlapäev on selline vanaaegne komme Eesti rahvakultuurist, tegelikult võtsid eestlased selle üle sakslaste kultuurist. See on liikuvpüha ja tavaliselt kas siis veebruaris või märtsikuus. Selle püha kõige populaarsem tegevus oli liulaskmine ja tavapärasest parema söögi söömine, sest pärast seda vastlapäeva tuli paastuda.

E: Mis see paastuma tähendab?

T: See tähendab, et kuna toitu oli kevadeks vähe järgi jäänud, tuli toiduga kokku hoida ja söödi ikka üsna vähe. Aga ma näen, et sina oled väga hoolsalt jälle sõbrapäevaks valmistunud ja sa oled täna nii ilusas punases kostüümis, just sõbrapäevale sobivalt. Kuidas sõbrapäev täna läks?

E: Hästi. Kas ma võin sulle ühe küsimuse esitada, et sa pead ära arvama?

T: Jaa, ikka - palun!

E: No arva ära, kas ma tegin sulle sõbrakaardi?

T: Arvan et sa tegid mulle sõbrakaardi!

E: Õige vastus!

T: Ai jaa, see ikka nii armas sinust, aitäh sulle! Aga kas sa jagasid täna palju kommi?

E: Ei, täna ei jaganud.

T: Aga said, sina palju kommi täna?

E: Jaa!

T: No siis sul oli täna küll nii mõnus päev, eks ju? Ja mida sa homme plaanid teha? Homme koolis ju ka mingi oma riietus, vist teistmoodi kui täna?

E: Homme on nii, et kui sa tahad olla näiteks Richard Tammemaa näiteks.

T: Ah jaa - iidoli päev on homme, jah!? Nii - ja kelleks sina plaanid siis ennast teha?

E: Õeks

T: Õeks? Sa mõtled nagu selliseks meditsiiniõeks?

E: Minu enda õeks.

T: Ahhaa sa plaanid olla oma õde! Kas ta käib siin koolis juba?

E: Ei, ta läheb teisel aastal kooli. Ta on praegu viieaastane. Ja selle aasta märtsis saab kuueaastaseks.

T: Seega, sina oled siis natuke nagu oma väikene õde, selline natuke nagu tita moodi õde jah? No päris huvitav mõte sul!

E: Ta on haige ja tänada läksid nad koos emaga arsti juurde.

T: Aga, ühesõnaga, sa jäid täna oma sõbrapäeva rahule?

E: Jah.

T: Väga tore. Ma loodan, et sul tuleb ka see vastlapäev tore, et kui muud ei ole, siis vastlakukleid saad südamest süüa, eks ole! Nii, aga aitäh sulle Elisabet!

E: Palun!

Richardi vastlad – Richardiga vestleb Terje (T)

T: Tere, Richard!
R: Tere!
T: Sinuga me räägime, nagu teistegi täna, vastlapäevast. Mida sina vastlapäevast tead? Mis päev see selline on?
R: Et on vaja vastlasuppi ja vastlakukleid ja tuleb liumäest alla sõitma ja ...
T: Vau, no täitsa õigeid asju tead! Aga kas sa tead ka, missugused need vanaaja asjad olid, mida vastlate aegu tehti? Nt hobuseaaniga oled sõitmas käinud?
R: Vist ei.
T: Vist ei?
R: Vist olen!?
T: Et siis ikka vist oled, tore. Saanisõit on ju igavesti vahva. Aga oled sa niisugust asja nagu vurri ka ise teinud? Enne vaatasime ühte videot, kus õpetati, kuidas teha vurri. Võeti kas nõõp või auga seakont ja siis aeti nõõr läbi ja hakati vurritama. Kas sina oled midagi sellist teinud?
R: Ei ole.
T: Hästi, siis saad kunagi tulevikus ehk meisterdada.
R: Aga midagi sarnast ma vist ikka olen teinud.
T: Hästi, aga oled sa hernesuppi sünnud?
R: Ja.
T: See on ka vanaaja vastlasöök, sest vanasti tehtigi seda just vastlapäevaks.
R: Okei.
T: Nii, aga mis sulle endale kõige rohkem vastlapäeva juures meeldib?
R: Ma ei oskagi kohe praegu öelda!
T: Liulaskmine või vastlakukli sünnud?
R: Jaah meeldib.
T: Oled sa liugu lasknud? Kelguga mäest alla ma mõtlen.
R: Jah.
T: Noo ja kas see liulaskmine sulle pigem meeldib või see pigem ei meeldi?
R: Pigem ei meeldi.
T: Pigem ei meeldi!? Et sinule meeldivad rahulikud tegevused?
R: Täpselt, pigem rahulikud jah.
T: Aga nüüd siis viimane küsimus sulle! Mis sa arvad, kas täna vastlapäev ilma vastlakuklita oleks õige vastlapäev?
R: Jah, võib täitsa vabalt ilma vastlakukliteta pidada!
T: Vaat selline üllatva ja tore vastus sinult! Väga hea ja aitäh sulle!

Hanna vastlad – omavahel räägivad Hanna (H) ja Terje (T)

T: Tere Hanna!
H: Tere!
T: Täna räägime vastlapäevast, kuna see on varsti tulemas. Ole hea ja räägi, mida sina tead vastlapäevast?
H: Ma tean et vastlakukleid saab. Ma tean, et minu vanaisa sünnipäev on siis.
T: Ah seekord sattus siis sedasi jah? Kas 21. veebruar on sul vanaisa sünnipäev?
H: No ta peab üheksateist, aga muidu on vist 20.
T: Vaat siis, et seekord teil niimoodi! Aga missuguseid vanaaja asju sina oled näiteks enda teada vastlapäeval varem teinud?
H: No vastlavurri olen teinud.
T: Aijaa, oled teinud vastlavurri – vaat see on küll vahva ju!
H: Siis olen teinud vastlakukli sarnaseid kukleid.
T: Aga hernesuppi?
H: Aa jaa, hernesuppi olen ka sünnud, muidugi!
T: Aga ehk oled sa äkki käinud ka hobuse ja hobusaaniga sõitma?
H: Mis mõttes nagu?
T: Nagu no selles mõttes, et vastlapäeval on olnud näiteks võimalus teha hobusega, kes on saani ees, üks mõnus hobusaanisõit.
H: Nii ma ei ole teinud, aga ma olen käinud Vabaõhumuuseumis, kus oli siis hobuse karussell.
T: Ah-haa, siis nii said sõita. Hästi, aga mis sulle endale vastlapäeval kõige enam meeldib?
H: Et ma saan palju vastlakukleid süüa!
T: Haaa-haa, see on hea vastus! Sisuliselt oled sa vist mu viimasele küsimusele ka ära vastanud juba, aga uurin ikka. Mis sa arvad, kas vastlapäev ilma vastlakuklita on õige vastlapäev?
H: Ei!!!
T: Ei ole!? Et sinu kindel tahtmine on see, et vastlapäev see võrdub vastlakukkel?
H: Jah, absoluutselt!
T: Oh väga hea teada! Nii, aga aitäh sulle selle vestluse eest!
H: Jah, head aega!

1. qingrenjie
2. ngayletinhnhan
3. rojaevindiran
4. valtesdag
5. suyuuukunu
6. vanvalenthai
7. letsatsilabarantani
8. premigaladina
9. valentinsdag
10. bhālabāsādibasa
11. ballentaindei
12. ruziosiqon
13. maalintajaceylka
14. lafheilevailintin
15. diesvalentini
16. valentinoba
17. denotnavljubenite
18. ziuaindragostitilor

Jaagu sõnarägistiku spikker!